

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre Fél évre Negyed évre 4 frt. 2 frt. 1 frt.	Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Nagy László. Segéd-szerkesztő: Hulinka Sándor.	SZERKESZTŐSÉG: Sz.-Somlyón az ev. ref. papi háznál, hová a kéziratok, Kiadóhivatal: városház, főjegyzői iroda, hová az előfizetések és hirdetések küldendék. Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.
---	--	--

Terményeink értékesítéséről.

I.

(M.) Mezőgazdaságunk mai válságos viszonyai igen alkalmasak arra, hogy gazdaközönségünk életre való elemei a közönyből öntudatra ébresztve, minden érdekeiket előmozdító gazdasági mozgalomban való tömeges részvételre buzdítsák.

A szükség az emberiség nevelő dajkája, az embereket fogékonyakká teszi a javítások eszközlésére. A gazdálkodó közönségnek mai nehéz helyzete nem fog előbb jobbra fordulni, míg be nem látja azt, hogy saját érdekeinek előmozdítására nem másoknak, hanem magának kell legtöbbet tennie.

S e tekintetben örömmel tapasztaljuk, hogy gazdasági állapotainkra célzó üdvös mozgalmakat kellő érdeklődéssel kezdik kíséрни.

Ez örvendetes tapasztalat azon hitet költi fel bennünk, hogy gazdáink öntudatra ébredve igyekeznek önmagukon segíteni. Ez pedig a haladás első feltétele.

Gazdáink mindinkább kezdik belátni, hogy egyedüli menedékük a tömegesülésben, társulásban rejlik; hogy az egyéni képesség fokozása és az anyagi jólét emelkedése az egyesített erők által könnyebben érhető el. A mit az egyes nem bír kivinni, azt tömegesen könnyen valósíthatják.

A gazdálkodás „alphája” nem annyira a termelés fokozása, mint inkább terményeink értékesítésének biztosítása. — Hiába termeljük: legszebb, legjobb gyümölcsöt, bort, hiában fejtünk ki buzgalmat a baromtenyésztésben, ha azt épenséggel értékesítenünk nem lehet. Kárba veszett fáradság.

Éppen ezért az utóbbi években mindinkább előtérbe jön azon dicséretes törekvés, hogy

minden erőnket, jóakaratunkat oda irányozzuk, mikép terményeink megfelelően értékesíthetők legyenek. Hiszen borsoportunk is megháromszorozhatódnék, ugy a mennyiség, mint árban, a kellő szakértelem és szövetkezet által.

Hogy a válságos helyzeten segítsünk, föl kell karolnunk minden jövedelmező gazdasági ágat. S e részben nem panaszkodhatunk vidékiünk mostohasága ellen. Mert itt a kellő szakértelem, igyekezet s kitartó munka által az állattenyésztés, bor és gyümölcstermelés, konyhakertészet igen jövedelmező lehetne s e részben vidékünket szerencsésnek mondhatjuk.

Minden oldalról hangoztatják, hogy más jövedelmezőbb termelési ágakra kell áttérnünk.

De hogyan gondoljunk mindeme mezőgazdasági termények nagyban való termelésére, ha azokat értékesíteni vagy éppen nem, vagy igen nehezen lehet.

Hasonló kísérletektől a termelői intelligenciát is épen a termények értékesítésének nehézségei tartják vissza, mert nálunk a termények állandó piacz hiányában szokottan potom árakon adatnak el, gyümölcseink pedig ha mesés olosó áron elvesztegetni nem akarjuk, rakásra rothadnak.

Ezen a bajokon társulás által segíthetünk. Ha az egyes termelők szövetkezetté egyesülnek, a szövetkezet gond nélkül helyezi el terményeit s módját találja, miként kell az akadályokon győzedelmeskedni.

Gazdasági állapotaink olyanok, hogy valamit tennünk kell annak érdekében.

Felkérjük tehát gazdasági egyletünket és gazdaközönségünket, tegyék beható tanácskozásuk tárgyává terményeink értékesítésének kérdését.

Boraink értékesítéséről már szoltunk, egy közelebbi cikkünkben pedig főleg gyümölcseink

értékesítését kívánjuk tárgyalni, minthogy a gyümölcstermelés a vidék jólétén sokat lendíthet s jövedelmezési viszonyainak bő forrásává válnék, ha a termés értékesítését biztosítottuk.

Ez oly égető kérdés, mely sürgős megoldásra vár, de mely kérdés gazdaközönségünk ősszetartása s kitartó tevékenysége által megoldható lesz.

Egyházmegyei közgyűlés.

A sz.-szolnoki ref. egyházmegye folyó hó 11-én kezdődőleg tartotta meg Sz.-Somlyón rendes tavaszi közgyűlését. 11-én a délelőtti isten tiszteletet megelőzőleg a városháza nagytermében felolvastatván a gondal s egy év leforgása alatt egyházmegyénket érdeklő mondhatnám csaknem minden mozzanatait átölelő terjedelmes esperesi jelentés, melyben az egyes indítványok s a felsőbb hatóságok által kért mikénti intézkedések előleges vélemény adás végett egy 6 tagu bizottságnak adatott ki. Tíz órakor a városház nagyterméből ugy az egyházi, mint világi képviselők testületileg vonultak fel a ref. templomba, hogy Zeyk Károly volt államgondnok ünnepét megülje. Az ének elhangoztával Nagy László esperes lépett a szószékre és egy mindenkit megható, szívből lélekben felemelő imát mondott el, majd Diószeghy Mór érkávási pap méltatta Zeyk Károlynak ugy a hazája iránti szeretetét, mint egyháza iránti meleg érdeklődését s tántoríthatlan hű bajnokát. A valóban költői nyelvezettel irt szép beszéd örök nyomot hagyott mindazoknak lelkében, kik hallották, mert a beszéd tartalmassága, az előadának szónoki heve mintegy lekötve tartotta az összes hallgatóságot.

Ugyanaznap délután a gyámintézeti pénztár részvényeseinek volt közgyűlése hol is volt pénztárnok Rózsa Sándor a pénztár állásáról tette meg jelentését és a számvevő a számadás felülvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet mutatta be. Az eltávozott Rózsa Sándor helyébe gyámintézeti pénztárnokul Viski Pál választott meg.

Másnap reggel 8 órakor vette kezdetét a rendszeres közgyűlés a városháza nagytermében. Lapunk szüktere nem engedi, de részben célja sem az e lap-

nyes álmaiban neki az első hely jut, a ki csak azért küzdött művészi babérokért, hogy előtte megjelenve mondhasa: „íme, itt van a koszoru, melyet hosszú küzdelmek s nélkülözések árán nyertem meg, de a mely csak akkor lesz jutalom nekem, ha veled megoszthatom, máskép pedig szemfedőmre fogják tenni“. — ez a tudat Malvint igen boldoggá tette.

Mennyire elűt ez a büszke, magas lelkű ember azoktól a körülötte nyafogó apró emberektől, a kik hízlegések, nevetséges bókók árán akarnak kezéhez jutni! . . . Épen mint a vándor, midőn egy magas bércz ormára feljut s lábai előtt látja a fényes palotákat, melyet emberi kezek emeltek olyan magasra, s melyet tán az előtt megbámult: most egyszerre kicsiny viskókká törpülnek azok előtte; ugy Malvin is egy magasabb szellem régióba ragadtatva most talán először jutott teljes tudatába annak, hogy mennyire nevetséges bábok azok a fiatalemberek, kik között nagy leánynya serdült. Szívét egyszerre bizonyos ellenszenv töltötte bejazok iránt, s ha Fenyéri Náczi, a tiszteletbeli szolgabíró talán ebben a perczben talált volna vizitet tenni, bizony nem igen lehetett volna alkalma este a nyárszéli kaszinóban a szíves fogadtatással dicsekednie.

Lám, lám! A kis Malvin egyszerre, hogy beleélte magát a magas régiók kissé szokatlan légkörébe!

Még csak a művészt ismeri s már is szerelmes az emberbe! Pedig a művész teremtményei, alkotásai sohasem hordják ám annyira magukon az egyéniségjellegét, hogy arról az embert ismerni lehessen. Annak az embernek lehetnek ám fogyatkozásai, hibái is. Az a művész lehet jó művész, de rozsz társalgó, unal-

TÁRCZA.

Tavaszi képek.

I.

Megjöttek a fecskék,
E vig építések.
Dalolva dolgoznak . . .
Készülnek a fészkek.
És milyen munka az! . . .
Milyen szép, szabályos.
Irigyli a veréb,
Hogy olyan lakályos.
Rohamot is intéz
Nem egy ily lak ellen,
Mint foglalni vágyó
Telhetetlen ellen . . .
De a fecske se rest,
Azonnal vészt jelez . . .
S kérdezik egymástól:
Mi baj van? . . . Mily jel ez! . . .
S amint megértették
A közelgő veszélyt,
Nem is hinnél annyi
Ügyességet, eszélyt,
Mint a mennyit láthatsz
Mind a két oldalon,
Mily furfangos harc foly
Az ereszen . . . falon . . .
Néha a verébnék
Kedvez a szerencse.

S a fecske más fészket
Épit más ereszbe . . .
Máskor pedig jól el —
Verik a verebet.
S hogy megmeneküljön —
Nem kíván egyebet.

II.

Vendégségről jött meg a légy,
S kifeküdt a falra
A napos oldalra.
Aztán lábát nyalogatja
Kimondhatlan kéjjel,
S tunyán tekint széljel . . .
S tervet készít egész hétre:
Holnap hol fog enni,
Holnapután menni? . . .
S átélvezi már előre
A sok jó falatot:
Czukrot, hust, fagyaltot! . . .
Jött egy fecske és a legyet
A falról lecsipte,
S fiainak vitte.

Páskuj Lajos.

Szivtelen.

— Elbeszélés. —

Hamvai Sándortól.

(Folytatás.)

IV.

Malvinnak régóta ez volt a legboldogabb napja.
Az a tudat, hogy van egy lény, a ki vele messze, távol egy érzelmet táplál, a kinek fé-

nak, hogy mindent részletesen közzé tegyek; mégis nem tehetem, hogy a gyűlés nevezetesebb momentumait ki ne emeljem.

A báró Bánffy Albert halálával megüresedett főgondnoki állomás betölthetése iránt intézkedésre kéri föl az igazgató tanácsot s ezen állomásra báró Bánffy György e. m. képviselő, báró Wesselényi Miklós e. m. aligondnok és Szikszai Lajos e. m. aligondnok urakat jelöli ki.

Esperesi indítvány útján Bod Péternek Utrechtben feltalált s nyomtatás alatt levő nagybecsű munkája az egyházmegye részére megrendeltetni határozott. Ezzel kapcsolatosan nem tehetem, hogy meg ne emlitssem, miszerint ugyancsak esperes indítványozva egy egyházmegyei könyvtár miként leendő felállítására a legközelebb tartandó közgyűlésre vélemény adás végett egy bizottság küldetett ki. Nagy László esperes és idősb Domby Lajos nem épen értéktelen könyvtárunknak egy részét a felállítandó megyei könyvtár alapjál felajánlották, mit a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadott.

Az egyetemes convent mult évi nov. 24-én tartott ülésének 58 jks. alatt felvett és tárgyalási alapul elfogadott alapszabály tervezetekre vonatkozó véleményes referáciáját Magyarosi István lelkésznek a közgyűlés elvben elfogadta, de azon elv részleteinek kidolgozásával egy bizottság bízott meg.

Nagy és beható tanácskozás tárgyát képezte „a magyar országos kölcsönös tüzkár biztosító intézet,“ valamint a magyar országos reform. lelkészi és tanári nyugdíj és gyámintézet felállításának törvényjavaslata. A hivatolt törvényjavaslatokat közgyűlés elfogadandónak nyilvánította. Azonban nagy fontosságú s elvi jelentőségű módosításokat ajánl. Az évi részvény díjak fizetése helyett kimondandónak ajánlja, hogy a mint az erdélyi egyházkerületben most is törvény szerint fenn áll, mondassék ki a más négy egyház kerületre nézve is, hogy a törvény életbe léptetésétől kezdve minden pap működésének első évében felfizetéssel lesz köteles szolgálni. A fizetés másik fele beszolgáltatandó a központi gyámintézetbe mint tőke. Ezen tőke befizetése egyszer s mindenkorra megállítja az illetőknek a nyug- és gyámpénztárhoz való jogosultságát.

Az egyházmegye jelenleg működő papjainak a központi gyámintézetbe való jogosultságát mennél hamarabb megnyerni ohajtván, kész 16 ezer frtnyi gyámpénztári alapján beleolvasztani a központi gyámpénztárba azon feltétellel, hogy:

a) a jelenleg habár csekély javadalmakat élvező özvegyek és árvák a folyó évben nyert javadalmukat halálukig illetőleg az alapszabályban megabott korévekig kapják.

b) Az egyház részvényesek közgyűlése maga fogja kidolgozni azt az arányt, melyben a beolvasztandó tőkéből nyug- és gyámilletéket a központi pénztárral szemben élvezhetni fognak.

Nagy hézagot talált a közgyűlés abban is, hogy a tárgyaló törvényjavaslatokban nincsen körül írva, hogy nyugdíjban és gyámdíjban mit és mikor várhat s követelhet a központi gyámintézet özvegy árvája. Erre nézve szabatos javaslatot készített a közgyűlés, de a melynek részletei nem tartoznak e lapok hasábjaira.

Nem kis vitára adott alkalmat az igazgató tanácsa 269—886. számú leirata, melyben a canonica visitatio eddigi eljárása megváltoztatása felől véleményes jelentést kér. Az e. m. közgyűlés — tekintettel egyházmegyénk nagy terjedelmére — az esperes és főjegyző által végzendő visitatioknak 3 évenként leendő végzését szükségesnek tartja. Mivel pedig megyénk földrajzi fekvésénél fogva három különböző vidékre oszolván fel kimondja, hogy a direktoron kívül két al-számvevői állomás rendszeresítése. A költségekre nézve pedig úgy intézkedik, hogy

mas fecsegő, kiméletlen ember is ám s bizony a nyárszéli ifjuság által elbecézett, ünnevelt szépség hamar felmondhatja azt a barátságot az embernek, mit titokban a művésznek fogadott. Aztán meg nagy kérdés az is, hogy vajjon a művész csakugyan tud-e valamit arról az ábrándos szerelemtől, a mit Malvin érez iránta; osztja-e azt? Vajjon az a szép arató leány, a mit Malvinról mintázott, arra volt e szánva, hogy ez által a Malvin figyelmét hívja fel, vagy csak pusztá véletlenség?

Ezek mind meg annyi talányok csak, melyek a jövőtől várják a megoldást s lehet, hogy irgalmatlanul össze tépik mind ama szép, színes ábrándot, a melyet a szép leány álmaiban alkotott.

De mi köze egy szerelmes leánynak a rideg valóságához s mit törődik a szerelmes szív a száraz logikával!

Elkövetkezett az ebéd ideje s Malvin csak akkor került elő, mikor már a leves az asztalon párolgott. Egész lényén bizonyos édes ábrándozás ki-fejezése honolt; igen keveset evett és beszélt, pedig a diskursus éppen a legkedvesebb téma körül forgott: Tinnyey Benő megérkezéséről beszélgettek. Az alispánné azt tervezgette, hogy a megérkezés napján mi lesz a vacsora, hány fogásból fog állani, kik lesznek a hivatalosak. Hivatalos tisztelgésről is gondoskodni kell, mert az megillet egy ilyen jeles művészt; no de azt majd elintézi Fenyéry Náci, a tisztelhetbi szolgabíró. Jó volna tudni ám, hogy mikorra is érkezik meg, mert akkor dr. Koppantyu Lénárdot a „Vadkert Riadó“ szerkesztőjét is meghívják a közeli megye székhelyről, hogy az ünnepély annál impozánsabb s a sajtó is képviselve legyen. Ez a jó ur hasábszáma irna azért az egy vacsoráért s cicerós vezércikkokban zavarán fel a megye nyugalmát azzal a hírrel, hogy minő nagy művész vetett horgonyt a Faázy kastélyban.

Mert bárha maga dr. Koppantyu ur igen

az eddig felkült 9—10 frt helyett minden anya egyház 7 frtot és minden leány egyház 3 frt 50 krt köteles évenként fizetni s a melyik egyházban a visitatio kiszáll ellátási díj czimén 4 frtot. Így hát a 61 anya és 15 leány egyház évenként összesen befizet 479 frt 50 krt s ebből kiadás lesz esperes napi és fuvar díja czimén évenként 160 frt, főjegyzőnek 100 frt, direktornak s alszámvevők díjába a 40 frtjával 120 frt s így összesen 380 frt. A fennmaradt 90—100 frt tőkésítették s jövőre a vizsgálati költségek kevesbitése esetleg megszüntetésére fordítatik.

A megüresedett aljegyzői állomásra ideiglenesen a jövő tavaszi közgyűlési tisztújításig kusaji lelkész Szász Ferenc választatván meg. Számvevőnek — mivel számvevő gyámintézeti pénztárnokká választott — Botka Károly direktor neveztetett ki.

A gyűlés harmadik napján tárgyalatott az országos közalapból segélyért folyamodó egyházak, lelkészek, — az államsegély és házi pénztárhoz beérkezett folyamodványok elbírálása. Az országos közalapba beérkezett 18 egyház és 13 papnak kérvénye, pártoló ajánlattal terjeszti föl a közgyűlés 16 egyház és 11 papnak kérvényét. Az államsegélybe 16 egyház és 8 lelkész és tanító, a házi pénztárba 5 egyház, 4 lelkész és tanító nyújtottak be folyamodványokat, melyek mindenike elbírálva az illető helyre juttattak.

Ugyanaz nap házassági törvényszék tartatott. — Végül az esperes megköszönve a tagok megjelenését, a közgyűlést este 6 órakor bezárta. D—i M—s.

A debreczeni-szilágysági vasut.

Ily czim alatt a „Debreczeni Ellenőr“ nemrégén hosszabb cikket hozott. Konstatálja, hogy a szilágymegyei vasut ügyében nagy fordulat történt. Szilágymegyeiek — az említett lap szerint — azon tapasztalásra jutottak, hogy a zilah-nagykárolyi vasutat, mely 108 kilométer hosszú, saját erejükből nem fogják építhetni.

Azután így folytatja a „Debreczeni Ellenőr“: Ezuttal nem terjeszkedünk ki annak bizonyítgatására, hogy Debreczen város és az Érmellék, valamint a Szilágyság között éppen ilyen szoros viszony létezik; különösen a kereskedelmi forgalom illetőleg természetesen egymásra vannak utalva; speciális érdekeik kölcsönösen egymást támogatják.

Nagy szerencsétlenség lenne tehát e vidékekre nézve ha kicsinyes indokok által félrevezettetve a századok előtt egyenlített közös érdek csoport tagjai itt egy oszlopot döntenenek ki, amott az alapköveket bontanák meg.

Sokkal inkább a nagy épületnek érdekeink találkozó helyének szilárdabbá, s minden esély ellen biztosabbá tevésén kell munkálkodnunk, vállalt vállhoz vetve.

A legnagyobb sajnálattal és aggodalommal néztük, midőn Szilágymegye Nagy-Károly felé kezd gravitálni: a várad-mihályfalvai vasut építésének megkezdésére pedig minden előintézkedés megtörtént.

De most szinte váratlanul az egyetértésre hívó szótát hallatszik az elpártolt Szilágyságból.

Jele, intő jele ez annak, mely szerint még mindig nem késő, hogy Debreczen város egész tekintélyével, szilárd elhatározásával és anyagi erejével előre álljon a reá nézve is életkérdést képező vasutügynek.

Bár a n-károly-zilah-i vasut érdekeltjeinek az engedélyezési okmány már kezökben van, és az engedélyesek, talán már az alakuló közgyűlést is megtartották Zilahon, de a megállapított 1.250.000 frtnyi törzsrészvényből még egy ötödörész hiányzik és 1.875.000 frt

igénytelen kis emberke azzal a vékony kappan hangjával és százszor elmondott toasztjával, (mely így kezdődik: „Midőn a nap fenn van, nem ragyognak a csillagok! Én mint tizenharmad rangu bolygó... Ösmeretes itt a Kákusz Feri élce, ki az asztal végéről mindig kikorrigálja, hogy — „hírlap író“; — de az dr. Koppantyu sohsem zavarja!) — ám mindezek dacára benne mégis a sajtó van megtisztelve s egy pár sorban egyet mást a fővárosi lapok is utánna reprodukálnak; — bár a Borsszem Jankóval is jó egyetértésben él.

— No hát jöjjön Koppantyu is! szolt az alispán ur a felesége biztatására.

— Aztán meg Csegey Gáspár... Baradlay Kálmán... Csuha Gedeon... legalább legyen egy kis tréfa is.

— No hát legyen egy kopasz is.

— Meg Csajkos Árpád; — ha adomázni kell, legalább ő is tódit. Pepkay Tiborcz... vele ki lesz a tarokk kompánia. Csikos Emőd... tudod, a multkor is milyen jól eltréfáltak vele, mikor egyre azt hajtották: „Hosszu szakállal, kopasz koponyával.“

— No hát legyen egy kopasz is.

— Csemege ur... a ki mulatságos ember az ő szórakozottságával. A multkor is mennyi ideig kereste a villát s a kezében volt.

— Igen! szolt közbe Malvin duzzogva. A mamák azt hiszik, hogy egy komoly művészt mulattat az a sok együgyűség. Annak szellemes társalgás kell... — Na hát itt van Kacsák, a nyugalmazott őrnagy.

— Hisz az meg szüntelen önmagáról beszél, meg soha át nem élt kalandjairól... — Ej ördög és pokol! Hát csak nem rendelhetek én meg direkt annak a piktornak a számára szellemes embereket? Jobb lesz ha ezt ránk bízod s

névértékü elsőbbségi kötvények nem nyerhettek elhelyezést.

A legnagyobb akadály tehát nincs elhárítva. A szilágyságiak hiu reménye e szírtnél fog hajótörést szenvedni. Biharmegye nagyobb és gazdagabb Szilágymegyénél s mégis sok ajtón kellett bekopogatnia, míg a „Bihari vasut“ építési tőkét beszerezhetette.

Ragadja meg Debreczen két kézzel a kínálkozó alkalmat. Az akcióba lépés tagadhatatlanul nagy áldozatokat követel. Mi nem vagyunk e tekintetben oly szerencsés helyzetben, mint Nagyvárad, mely 8000 frttal elnyeri a neki tömérdek hasznot hozandó várad-vaskohi, sőt rövid idő múlva az Araddal összekötő vaskoh-tótvárad-szlatináci vasutat is.

De városunk java, felvirágzása által követelt bártetemes áldozatot meg kell hozni. A debreczeni-zilah-i vasut fog csinálni annyi pénzforgalmat, hasznot mint másfél millióba kerülő lovas és gyalog kaszánya; és a városnak még is kevesebb pénzbe kerül.

Ez a sürgetett vasut lerakodó helyévé fogja tenni Debreczen városát az Érmellék és Szilágyság mezőgazdasági terményeinek és kitünő borának, a Kraszna, Zilah és Szamos melléki hegyek kimerithetetlen gipsz alubástromának, kereadt és több nemű haszonra fordítható köveinek; kiaknázásra váró temérdek kőszénnek, az amerikai és orosz petroleum kizsorítására hivatott teméntelen petroleumának; sőt a zilah-deési vasut kiépítése után Szolnok-Doboka és Besztercei rengeteg s legnagyobb részben még szűz erdősegei fájának. A kereskedelmi forgalom emelésére, a vidéknek valamely kereskedelmi központhoz fűzésére szerföltött alkalmas közraktárak felállításá Debreczenben már csak a napok kérdése. Mig tehát egyfől e közraktárak alapítóinak támogatását vállalatuk érdekében igen nagy mértékben kiérdemli a debreczeni-zilah-i vasut, másfelől pedig e nagyfontosságú közlekedési vonal mentén eső vidékek e közraktárakban egygyel több okot találnak, hogy terményeik piaczaul csak is Debreczent válasszák.

Utóljára is azzal végezzük sorainkat: Debreczen határozottan és komolyan lépjen ki itt is a férfias cselekvés terére.

Szélvihar, — tüzvész.

(J.) Szomorú emléküvé vált egy néhány szegény családra április 10-ik napja.

Gyönyörű tavaszi reggelre ébredett föl e város lakossága, a tiszta égboltozatról mintegy új életet lehelve mosolygott alá a nap, a tél álmából ébredező természet ünnepe látzott ülni, — minden ragyogott, fénylett a nap sugaraiiban, a munkás nép szerte oszlott hegyen, völgyön a tavaszi munkára és az otthon maradt gyermek-sereg arcáról vidám életkedv sugárzott.

Ki hitte volna, hogy alkonyatra a lenyugvó nap bucsu sugara már egy néhány koldus botra jutott családn könnyeiben török meg?

Ki hitte volna, hogy a sok csendes otthon koromtól feketélő rommá változik?

Pedig így történt!

Már a délelőtti órákban az enyhe tavaszi szellő szilaj orkánná fajult, átláthatlan por-felhőket korbácsolt fel az utcák szeméjtéből és ha időnként elcsendesedett, nyugalma kevés ideig tartott, újra és újra neki vadult és lezúgva a hegyekről, végig süvöltött városunk felett.

Épén fél kettőt ütött az óra délután, midőn vészkiáltás ébresztett fel csendes nyugalmamból, az első tekintésre borzadva láttam a város nyugati oldalán égfelől törő fekete füst felhőt és egy pillanatra rá óriási tűznyelvek vérvörös lángja csapott fel a házak tönkeleiből.

Nem is oly messze voltam a vész színhelyétől,

te utánna nézel s rendbe hozol egy csinos dolgozó és háló szobát a vendég számára, hátha még holnap itt lesz, legalább ne ismerjen meg mindjárt a rossz oldaladról!

— Azt én fogom elintézni! szolt a mama.

— Oh nem, oh nem kedves anyám, azt én fogom berendezni; hadd lássam, milyen hatást csinál! kiáltott örömmel Malvin, a kinek az édes pillanatok közeledte annyira elfoglalták a fejecskejét, hogy erről egészen megfeledkezett.

Hanem most egyszerre csak felkerekedett s maga mellé véve a pergő nyelvű Linkát, a szobacizicust és a confidens Katit, a vén szakácsné, míg az alispánné az ebédlőben tervezgettek, a mozgósított csapattal megindult a vendég szobák felé, s kezdetét vette a rendezgetés és tisztogatás.

— Ezt a fotelt erébb, azt odább... Ez a szekrény ide, az oda jó...

A csintalan szobacizicus meg nem győzött eleget fagatózni.

— Tehát vendégünk jön nagyságos kisasszony?

— Igen.

— Öreg ur, vagy asszonyság?... család vagy magános ifju ur?

— Egy ifju ur... Hanem ne huzza úgy ide azt a szekrényt!

— Szőke, barna? Magas vagy alacsony?

— Tudom is én! Ne nyelveljen annyit!

De a nyelves Linka, a ki tudta, de nem igen tartotta szem előtt azt a latin közmondást, hogy: „timeo Danaos, et Dona ferentes“, — csak nem nyugodott tovább.

— Tehát ifju ur lesz? Hihi!

— Na mit nevet rajta, bohó!

— Szép, szőke vagy barna ur. Na az mindegy.

Hihihi!

— Hova taszítja azt az író asztalt úgy el, hisz ott nem is lehet írni.

látam az első ház kigyulladását, mely egy percz alatt lángokban állott és mire gyors futással oda értem, már a negyedik szomszédház is lángba volt borulva.

Mentésre az első pillanatban gondolni sem lehetett és mikorra a gyorsan érkezett segély a színhelyre ért, akkorra már a meredek hegyoldalon égő házak zsarátnoka lecsapott a tul oldalon levő házakra és azok között folytatta romboló művét.

A vészharang kongása és a tüzoltók tűz-jelző trombita szavára aztán az egész város lakossága a vész színhelyére özönlött, a tüzoltó egylet váratlan gyorsasággal érkezett meg, a gépek azonnal működésbe hozták, de a már égő házak mentéséről szó sem lehetett.

Első feladat volt tehát a tüzet lokalizálni, hogy a dühöngő szél vihar daczára gátat vethessenek a tűz tovább terjedésének.

De óriási munka volt ez!

Virág Lajos a tüzoltóegylet főparancsnoka bámulatos éberséggel osztotta be embereit a veszélyben forgó házakra és veszélyesebb pontokra, míg a lakosság a gépek körül, a vízfordásban és a már égő házak kifutásában fúradozott.

Városunk polgármestere Geneszy Sándor ur is azonnal a színhelyen termett és állásából kifolyó hatalmával fogva azonnal a legerélyesebben intézkedett az oltási és mentési munkálatok körül, vízfordó szekereket rendelt és ott láttuk minden veszélyeztetett ponton, erélyes intézkedéseivel gyorsabb működésre ösztönözve a lethargicus állapotban levő és fejevesztett rendőri közegeket is.

Szívszagató látvány volt a hajléktalanul maradtak kétségbeesése, a pusztító elem elől nem volt menekvés, szemük előtt látták elhamvadni néhány percz alatt egy küzdelen teljes élet szerzeményeit; az ott hont, — nők jajgatása, gyermekek sikongása vegyült a vérliázító vész-lármba.

Három óra után — tehát majdnem egy rövid óra alatt — kilencz lakház égett le teljesen és hála a tüzoltók és lakosság fúradhatlan tevékenységének a tűz localisálva lett és a vész tovább nem terjedt.

A tüzoltó egylet — mint testületet összeségben emelem ki, a egyesek e személyöket fenyegető veszély megvetésével rohantak az égő fedélzetre, némelyiken már a ruha is égett és ezért még sem lankadtak el az oltási munkálatokban.

A nem tüzoltók közül is többen óriási tevékenységet fejtettek ki és ha nem sikerült is mindnyájoknak nevét feljegyeznem, vagy előttem ismeretlenek, legyen elég megemlítnem néhányat, kik emberi erőt felülmúló munkát végeztek, — így Ruszka István, volt tüzoltó főparancsnok, Farkas Ferencz, Porjesz Sámuel, Rosán László, Zoltán Vincze, ifj. Páskuj József, sőt a jelenleg városunkban időző erőművészek is.

Következő családok maradtak hajléktalanul: Sárközi Ferencz (Vizi féle ház, hol a tűz keletkezett,) Kozma József, Szabó József (öt apró gyermekkel), Lukács József, Vas Mihály, Krisztián Antal, Lőrinczi Antalné, Stéfli Czikker Ferencz, Hoszu László, ezeknek házain kívül id. Páskuj József trágya szalmakazalja is a tűz martaléka lett.

Az összes kár az általánosságban tett felszámítás szerint 2480 frtra becsültetett, — városunk polgármesterének kezdeményezésére már a helyszínen is azonnal megindult az adakozás és a néhány tehetősebbek által összeadott 25 forint a legszükségesebbekre azonnal ki is osztatott a kárvallottak között, másnap ivenk lettek kibocsátva könyöradomány gyűjtés végett és már eddig is szép eredménnyel, nagy elismeréssel, kell adoznunk id. Páskuj József urnak, ki kenyeret és szalonát osztatott ki nagy mennyiségben a károsultak között és felhívta őket, hogy a tekintetbeni szükségletök kielégítése céljából egész bizalommal forduljanak hozzá, a

— Hihihí!

— Na hát ezen mi nevetni valót talál megint?

Linka furcsa módon megcsóválta a fejét jobbra is, balra is.

— Semmit! Hihihihí!

— Jaj, de utálatos azzal a nevetésével! Leg-alább mondaná meg, hogy mit nevet?

— Azt, hogy . . . hihí! Minek ide az az író asztal?

— Hát hogy írjon . . . ízé . . . levelet.

— Hihihí . . . sze . . . relmes levelet? Hihihí, hahaha!

Malvin csókolni való haragos arcot csinált.

— Linka ne boszantson, mert — — megverem!

Na de erre már a pajkos Linka még úgy sem állhatta meg, hogy még jobban neki ne fogjon a nevetésnek, a minek az lett a következménye, hogy a confidens Kati is segédkezésére jött s csaptak ketten olyan vihogást, hogy végre Malvin kijött a türelméből s kis kezében a kefeseprűvel bohókásan üzni kezdte a hamis szobaciczust, a ki a butorok közt ügyesen kisiklott s a folyosóra futott üldöztetve a kefeseprűs kisasszony által, — a mig aztán Linka egyszerre csak megállt s Malvin felémelve az egyik kezében tartott kefeseprűt, kezdetét vette a bohókás vallatás:

— No mit nevetett? . . . Mondja mit nevetett?

De Linka csodálatos módon egyszerre csak abban hagyta a nevetést, és zavartan hol urnőjére, hol egy másik pontra irányozta tekintetét.

— No mit nevetett? — Beszéljen! ismétlé Malvin, de egyszerre csak figyelmessé lett a Linka kacsintgatásaira s a mint oldalra pillantott, — ott állott előtte egy elegáns külsejű ifju ember, mosolygó arczczal, a ki udvariasan meghajolt s köszönt.

— Nem Malvin nagysámhoz van szerencsém? (Folyt. köv.)

tüzoltó egyletnek pedig fírálthatatlan működéséért 25 frtot adományozott.

E nemes tett nem szorul további dicséretre.

Végül nem hagyhatom említés nélkül a rendőrségnek a tüzrendészeti szabályok meg nem tartása közüli, valamint a kiűtött vész alkalmával tapasztalt lagymatag, monthatni élíhetetlen magatartását, — mert mig egyfelől a szabályokban előírt ugynevezett kapitány viz sehol feltalálható nem volt, más felől oly fejtelenség és rendetlenség uralkodott a vész ideje alatt, hogy a rendőri teendőik feletti főfelügyeletet maga a polgármester kellett, hogy átvegye, — és hogy többet ne mondjak, a legnagyobb tolongás, gépek, vízfordó szekerek közlekedése alatt menthetetlen figyelmenlenségből elnézetett, hogy kövel megrukodott terhes szekerek közogjanak végig bókés egykedvűséggel az utca közepén és a tüzoltók gépeikkel késedelmet okozó és veszélylyel járó kikerülgetésekre voltak kárhoztatva.

Öt óra után a tüzoltó egylet — őrséget hagyva maga után — bevonult, az éj ráborítá sötét fátyolát a szerencsétlenül járt családokra, kik bizonyára a kiállott szenvedés és rájuk nehezedett csapás sulya alatt ébren virasztottak át egy keserves éjszakát.

Nekünk pedig nincs több mondani valónk, csak egyetlen szavunk van azokhoz, kik a szenvedők nyomorait enyhíteni emberi kötelességnek ösmerik, és ez: **K ö n y ö r ü l e t ! !**

Különfélék.

* **Közgyűlések.** Szilágymegye köztörvényhatósága tavaszi rendes közgyűlését f. hó 28-ik napján kezdőleg, Sz.-Somlyó város képviselöje pedig ugyan-csak e hó 20-án tartja meg.

* **A f. hó 10-én szombaton dühöngött** tüzvész alkalmával, — a melyről lapunk mai száma terjedelmesebb közleményt hoz, — 9 lakház égett le, rákövetkező napon vasárnap délelőtt a vadkerten gyuladt ki és égett le egy kunyhócska, ugyancsak e napon égett le Zilahon a Tuhutum utcában 11 lakház és több melléképületek, ehhez hozzászámítva megyénkben Kettősmezőn történt nagyobb szabásu tüzesetet, ugy látszik, hogy e romboló elem pusztítása színhelyeül a különben is szegény Szilágymegyét választotta ki.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A városunkban folyó hó 10-én dühöngött tüzvész alkalmából id. Páskuj József ur elismerése és köszönetnyilvánítása mellett, egyletünk részére 25 frtot küldött, a miért is fogadjaszíves köszönetünket. Sz.-Somlyón, 1886. ápril 12-én tartott parancsnoksági ülésből Virág Lajos főparancsnok, Hulinka Sándor segéd-tiszt.

* **Meghívó.** A „Szilágymegyei Wesselényi egylet“ igazg. választmánya f. hó 23-án d. u. 3 órákor Zilahon a megye székházában ülést tart, melyre a választmány t. tagjait e helyen is hazafias tisztelettel meghívom. Főtárgy a 28-án tartandó közgyűlés előkészítése. Zilahon, 1886. ápril hó 12-én Szikszi Lajos alelnök.

* **Közgyűlési meghívó.** A „Szilágymegyei Wesselényi egylet“ f. év ápril hó 28-án d. u. 3 órákor Zilahon a megyeház közgyűlési termében rendes közgyűlést tart, melyre az egylet alapító rendes és pártoló tagjai hazafias tisztelettel meghívhatnak. — Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egylet eddigi előterjesztése: a) Kovács László egyleti pénztárnoknak az 1885 végéig terjedő számadásáról; b) az „Erdélyi Magyar Küzművelődési Egyesület“ beleendő beolvadás tárgyában. 4. Az 1886. évi költségvetés megállapítása. 5. Egyleti védnök választása. 6. Egyleti titkár lemondása; titkár választás. 7. Indítványok. Zilahon, 1886. ápril 12-én elnöki megbízásából: Szikszi Lajos alelnök.

— **Közérdekű rendelet.** Szilágymegye alispánjától. — Valamennyi polgármester és szolgabíráknak. A folyó év szent György napja e hó 24-én éppen husvét szombatjára esvén, miután ezen időben a lakásokat változtató városi és községi lakosok költözködését, mely napokon keresztül szokott tartatni — megengedni, tekintettel arra, hogy minden vallásfelekezetiüknek husvétjuk ezen időre esik, az ünnepszerege s a vallásos érzület tiltja, felhívom czímet, miszerint azonnal a legterjedelmesebb hirdetmény utján tétesse a város egész területén — járásába — közzé, hogy e hó 24-től reggel kezdődőleg, bezárólag 28-án reggelig a város területén semmiféle hurczolkodásnak és átköltözésnek helye nem lesz, s az az ellen netalán vétők a legszigorubban fognak megbírságotlanni. Ezen intézkedés ellen felfolyamodásnak csak birtokon kívül lesz hely adható. A rendőrkapitány személyes felelősség terhe mellett utasítandó czim által, hogy jelen rendeletem végrehajtását a legéberebben ellenőrizze és ellenőriztesse s az ellen netalán vétők ellen a szabályszerű eljárását nyomban indítsa, fenhagyatván rendőrkapitánynak azon joga, hogy ezen határidő előtti, vagy utáni napokra a helyi viszonyok szerint az átköltözködés idejét kitűzhesse. Zilahon, 1886. ápril hó 5-én. Szikszay s. k. alispán.

* **Három tüzkárosult családnak** küldött t. Józsa Oszkárné urnő ebédet, ugy szintén Ruszka Istvánné urnő több kenyeret és hírszerint még egy-két nemes lelkű hölgy is, kikről azonban magántudomásunk nem lévén, meg sem nevezhetjük. A károsultak hála köszönettel fogadták ez adományokat és mi csak azért említjük fel itt, mert óhajtanók, ha e nemes tettet többen követnék, mielőtt még a további segély megérkeznék, a szenvedők nyomorai enyhítve lenne.

* **Mennyit nő** a nap áprilisban? Április hó 1-én a nap 5 óra 43 perczkor kelt és 6 óra 26 perczkor nyugodott le, tehát a nap hossza 12 óra 43 percz volt. A hónap utolsó 30-án 4 óra 48 perczkor kel és 7 óra 7 perczkor nyugszik le, tehát a nap hossza 14 óra 19 percz lesz. E szerint a nap áprilisban 1 óra 36 perczel nő.

* **Gyászhir.** Török Katalin özv. Szúnyogh Istvánné s gyermekeik: Ilona, férje Bíró József, — Bertha, férje Nagy Mihály s gyermekök; néhai Török Anna s férje Péntek Farkas, gyermekeik: Ferencz s neje Diószeghy Erzsébet, Erzsébet, Farkas s neje Szűszek Gizella, Lajos; Török Zsuzsánna, özv. Szilágyi Károlyné, gyermekeik: Mária, Károly, Ilona; Török Ferencz s neje Kiss Róza, gyermekök: Margit; Török Ilona, férje Pünkösti Ferencz s gyermekeik: István, János; Török Borbála s férje Bene Ambrus, gyermekeik: Margit, Irma, Katalin; Török Mária s a megboldogultnak egyetlen testvére Hartman János, a magok s még számos rokonok nevében fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett édes anya, anyós, nagyanyszerető testvér: özvegy Török Ferencz né, született Hartmann Zsuzsánnának székhüdes következtében, 76 éves korában, folyó év és hó 7-én éjjel 11 órákor történt csendes elhunytát. Béke poraira! Ippon, 1886. ápril 8-án.

* **Borászati vándor tanár.** A földm. ipar és keresk. miniszter, a szőlészeti és borászati szakismeretek terjesztése céljából, az országot tíz kerületbe osztván be, megyénket a VII-ik kerületbe, — melyhez még Ugocea, Szathmár, Szabolcs, Bihar és Hajdu megyék tartoznak, — osztotta be. A kerület székhelye Misztótfalu, s állandó szőlészeti és borászati vándortanítóvá az eddig ideiglenesen alkalmazott Guzmann Déneest nevezte ki.

* **A takarékpénztárak reformja.** A magyarországi hitelintézetek országos egyesületének végrehajtó bizottsága a napokban ülést tartott, a melynek legfontosabb tárgyát a betét-tízlettel foglalkozó hitelintézetek reformjára vonatkozó kérdő ív megvitatása képezte. A kérdő pontok, rövid vita után, megállapittatván: elhatároztatott, hogy a kérdő ív a hazai összes pénz és hitelintézeteknek megküldessék avval a felhívással, hogy véleményüket és megjegyzéseiket f. é. ápril hó közepéig az egyesülethez adják be.

* **A házaló kereskedés korlátozása tárgyában** megindult mozgalom egyre nagyobb kiterjedést vesz. S minthogy a házalás okozta helytelen versenyt az ipar is érzí: az országos kereskedelmi szövetség szükségesnek találta, hogy a házalás ellen testület agitáljon. E célból közelebb szétküldött köriratában felhívja a hazai összes ipartestületeket, hogy a földmívelés,- ipar-és kereskedelmi minisztériumhoz e tárgyban beterjesztett emlékiratát pártolni szíveskedjenek.

* **Miért legjobb** a gyümölcsfáknak a keverék trágya? A mily egyszerű a kérdés, oly egyszerű a felelet is. Hát sem több sem kevesebb okból; mert a gyümölcs is eme szerint különböző trágya alkatrészt kíván. Így a mi használ az almafának, az a körténél már alig segít; a mi a gyümölcsképzést segíti elő, az alig hat a farészek fejlődésére. Mivel pedig a keverék trágyaiban egyik is másik is meg van; nagyon természetes, hogy erre egyre-másra is jó hatással fog lenni anélkül, hogy azt vegytanilag elemeznünk kellene. Azért a kinek gyümölcsfája van, annak legyen az udvarán egy halom ilyenmü trágryája is, melyet söprédék, mész, hamu, szappanlé, giz-gaz s több hasonneműkből gyűjt gyümölcsfái javára össze.

* **A fű haszna** a lóherevetésben. Az aranka ellen már évek óta különböző irtószereket kísérlettek meg. Eredmény azonban ritkán mutatkozott. Ujabban több helyen egy igen egyszerű eljárást alkalmaznak e végből, melynek még állitilag sohasem maradt el a sikere. A lóherét e szírint egész közönségesen el kell vetni, aztán a földet fűmaggal gyéren behinteni. A fű a lóherével együtt megnő s a lóhere között levő hézagokat teljesen kitöltvén, az arankát kiszorítja. Mig eddig az irtás sok pénzbe került, ily módon az igen olcsó és e mellett a learatott takarmányt a szarvasmarha igen szereti, teje ugyanazon mennyiség mellett sokkal kövérebb, azonkívül felfuódást, vagy más hasonló bajt nem idéz elő.

— Ritka jelenség szépirodalmunk terén az a nagy buzgalom és áldozatkészség, melylyel a már közkedveltségnek örvendő „Gondlüző“ című szépirodalmi hetilap az eredeti magyar regényt és elbeszélést fejleszteni és emelni iparkodik. Előttünk fekvő nyolcz számában hat regény folyik. A „Gondlüző“ az egyetlen magyar regénytár, mely olcsóság tekintetében is egyedül áll (előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr). Ajánljuk a művelt magyar közönség lelkes pártfogásába. A kiadó mindenkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóványszámmal, ki e végett levelező lapon a „Gondlüző“ kiadóhivatalához (Budapesten, dob-utca 14. sz.) fordul.

 Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink Fábry József férfi és női kalap, divatáru és pipere, nürnbergi diszmű, rövidáru és kész ruharaktár és külön fűszerüzletének körlevelet, melyre t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

CSARNOK

—***—

A fülemile.

Írta: Petelei István.

(Egyetemes Regénytár XII-ik kötet.)

Singer és Volfner kiadása Budapesten.

A gyorsan szép irodalmi nevet nyert fiatal író ezuttal lépett először nagyobb elbeszéléssel a közönség elé.

Otthonná lett neki a kisvárosi kör, s helyesen tévé, hogy a hol legbiztosabban érzí magát, onnan nem indul kalandozásokra, hanem balad előre, mint a hogy ez a kötete is mutatja, mely kétségtelenül legjobb mindazok közt, a mit eddig elért.

Lehetett Peteleiről mondani az előbbi kötetek után, hogy szereti a balladai homályosságnál is nagyobb homályt s egyszerűségéből keresettség út ki. „A fülemile“

Sem az idő, sem a szerkesztő által engedett hely nem engedi, hogy az utóajánlatok elbírálására kiküldött bizottság és az érdekeltség nyilvános ülésének részletes ismertetését megtehnék.

Két ajánlat tétetett vasutunk kiépítésére. Mindenek előtt örömmel jelezhetjük, hogy Sz.-Somlyónak nagy megnyugtatóra mindkét ajánlatban benne van, hogy a sz.-somlyói indóház a vadkerten fog berendeztetni. Az egyik építkezési vállalkozó Schwarcz Ármin országszerte ismert megbízható szolid cég, kinek háta megett vasutunk üzletvezetését átveendő „Észak-keleti vasúttársaság” s illetőleg annak vezetője — Ivánka Imre áll. A másik ajánlattevő „Neufeldt és Ernst” bécsi cég, a kinek ajánlatát úgy is mint szilági nagy birtokos, úgy is mint az Apahida-Deéz és deéz-besztercei vasut társaság igazgatósági elnöke b. Bánffy Dezső főispán ő méltósága a leghatósabban támogatja. Ez utóbbi cég építé jelenleg a deéz-besztercei vonalat. Financialis tekintetben alig van valami különbség a két ajánlat között, amennyiben egy 3 milliós vállalatnál 50,000 forint — a mennyivel a Neufeldt cég ajánlata olcsóbbnak látszik — alig jöhet számításba.

A Schwarcz Ármin ajánlata tetszetősebb azzal, hogy a kiépítést folyó év december végére igéri, míg a Neufeldt cég jövő 1887. évi június havában fogja vasutunkat átadni.

De ez előnnyel szemben annál fontosabb ama politikai és forgalmi indok, hogy ha a deéz-besztercei vonalat építő Neufeldt cég építi ki a mi vasutunkat is, miután e cég nemcsak vasut-építető vállalkozó, hanem pénztár és váltóban elhelyező pénztárszer és így érdekében fog állani, hogy a két vasutat a zilah-zsibó-deézi vonal kiépítésével hova-hamarább összekösse. Ámde érdek azonos a mi érdekünkkel is, mert ez összekötő kapocs kiépítésével vasutunk helyi érdekű szűk keretéből egy tekintélyes transversalis vasut fontosságára emelkedik, a mely kinyitja terményeink sat. különösen pedig boraink számára Bnkovinát és az egész keletet. De ugyanazonos ez érdek az apahida-deéz-besztercei vasutal is, melynek értéke ezen vasúthálózat csoportjában hatványozódik. Ránk nézve nem kis fontossága az is, hogy a Neufeldt cég háta megett álló br. Bánffy Dezső főispán ő méltósága írásban a leghatározottabb ígéretet tett arra nézve is, hogy ezen vasut — kinyitásával a legfőbb törekvései egyike a sz.-somlyó-margittai összeköttetés létesítése. Végre mindezeknél fontosabb — s ez összekötő vonal kiépítését leginkább biztosítja — azon körülmény, hogy a deéz-zilah-n.-károlyi vonalat a hadügyminiszter szóval és írásban hadászati szempontból nagy fontosságúnak declarálta.

Ezek a politikai és forgalmi indokok vezették az ajánlatok elbírálására kiküldött bizottság többségét, hogy a Schwarcz Ármin ajánlatának mellőzésével a Neufeldt cég ajánlatának elfogadását hozzák az érdekeltség előtt javas-

latra, ezek az indokok vezették az érdekeltséget is arra, hogy a bizottság ajánlatát egyhangulag elfogadja.

Nekünk — miután magunk is ez álláspontot foglaljuk el — nincs egyéb megjegyzésünk, mint hogy:

Az engedély okmány, kieszakölésére főispán Baranyi Ágoston ő mlta elnökte alatt br. Bánffy Dezső, Gönyei Gábor és Lőrinczi György urak, —

az alabszabály tervezet elkészítése és a társulat megalakítása pedig ugyancsak a fennebbi elnöklet alatt br. Bánffy Dezső, br. Bánffy Éltető Elek Gönyey Gábor, ifj. Jenei István, Lőrinczy György, Szikszay Lajos, Sántha Dezső és br. Wesselényi Miklós urak lettek kiküldve. Gyors sikert a jó munkához!!

Tűzoltó-egyleti közgyűlés.

Egy század sok parányi csepp az élet tengerén, azonban egy év is nagy változások és fontos események szülő oka lehet; — ezen elvtől vezéreltetve, de különösen azért, mert az újja szervezkedési 3 évi határidő bekövetkezett, a helybeli önk. tűzoltó-egylet f. évi január 8-án a városháza tanácstermében évi rendes közgyűlést megtartotta, hogy míg egy részről az újja szervezkedés kérdésében határozzon, más részről pedig a tisztújítást is foganatosítsa.

A város érdekei, valamint az egyesek vagyonának a romboló elem pusztításától való megmentésére alakult egyesület 12 évi fennállása után nagy valószínűséggel hatyudalait zengi, mert a legközelebbi időben tapasztalt közöny, mondhatni mostoha eljárás, melylyel a városi hatóság részéről találkozott, a feladatának minden tekintetbe megfelelően igyekezett tűzoltó-egylet végleg elkeserítette, s a küzdéstről visszavonulni kényteleníti.

Azon eseteket, — melyek a tűzoltó-egyletet visszavonulásra kényszerítik, nem akarjuk felsorolni, majd annak idején a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztendő emlékiratunkon fejtjük fel, — itt e helyen csupán csak a közgyűlés pontozatait említjük fel. —

Virág Lajos főparancsnok az 1885. évi működéséről nagy gondnal s tárgyilagosan szerkesztett évi jelentését felolvasta, mely jelentés örömdetes tudomásul vétetett, s nevezett főparancsnoknak az egylet érdekében tett fáradozásaiért a közgyűlés köszönetet szavazott és ezt jegyzőkönyvileg is megerősítette, egyideűleg ezen jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni határozatott.

Az újja szervezkedés és a tisztújítás kérdésében a határozat hozatal elnapoltatott, mert a közgyűlés az indokok alapos felfejtése után belátta azt, hogy az egylet fenállását a mostani viszonyok között biztosítva nem látja; nem látja pedig azért, mert a nagy közönség közönye folytán, az egyleti pénztár gyarapítása s a folyó kiadások fedezésére évenként rendezett mulatságaink bevétele a kiadásokat alig fedezi, s így a mulatságaink bevételeire, mint fedezeti alapra nem számíthatunk;

nem látja különösen azért, mert Sz.-Somlyó városa, a tűzoltó-egylet indokolt kérelmére 1885. évben megszavazott évenkénti 100 frnyi segélyt, már az 1886. év folyamán minden indok nélkül 50 frta szállította le, mely segély összeggel az egylet házi kiadásait sem képes fedezni és így a tagjainak nem csak önfeláldozó munkásságára, de anyagi támogatására is kell támaszkodnia.

Ezen anyagi támogatást egyletünk azoktól, kik tisztán csak becsületből jutalomra nem számítva a köz-

Liliomfy leküzdötte méltó felindulását. De nem maradt adós.

— Hát tudja édes kovács-legény ur, egy szavam volna.

— Halljuk! szólt szemtelenül az új hódító, mi alatt a kurta szívart szája egyik végéből a másikba tolt.

— Tetszik tudni, az a Katinka nassám —

— Igen, mondta a nevét.

— De kérem ő az én völegényem, akarom mondani menyasszonyom lesz.

— Hátha máshoz megy?

Ennyi szemtelenség Liliomfyt kihozta a sodrából.

— Az nem megy és ha mégis megy, de mégsem megy! szólt fagyosan és visszatért Katinkához. Épen a második quadrillera játszották a nyitányt.

Liliomfy meghajtotta magát Katinka előtt.

— Legyen szerencsém.

— Részemről, de már meg vagyok abonálva.

— Ki abonálta meg? szólt Liliomfy elfojtott hangon.

— Ez az ur! szólt Katinka ujjával a Liliomfy háta mögé mutatva.

Liliomfy megfordult.

Az izmos kovács legény állott vele szemben; mire magához jött, Katinka már az első figurát járta a kovács legénynyel.

— Ez vért kíván! ordítá Liliomfy és elrohant a tereméből.

III.

A kovács legényt Jácnsnak hívták. Rendszeresen minden vasárnap borotválkozott, de volt esze, nem

jóért sorakoztak e zászló alá, nem fogadhatja el, — olyantól vár egy anyagi, mint erkölcsi támogatást, kinek leginkább áll érdekében az, hogy ezen ember-baráti szeretetre alapított egylet fenálljon, s ez: Sz.-Somlyó városa.

Fájdalommal kell kijelentenünk azt, hogy még erkölcsi támogatást sem tapasztaltunk a város részéről, sőt intézkedése által több ízben arcul csapattunk: — ezen indokok felsorolása után a közgyűlés azt mondta ki határozat képen, hogy az újja szervezkedés kérdésében mindaddig nem határozat hozatnék, a jelenlegi tisztikart a működésre felkéri, — ki is az egylet ügyeit ideiglenesen vezetni fogja.

Hiszük s biztosan is reméljük azt, hogy a városi képviselő testület alkalmas módot fog találni arra, hogy egyletünk jövőjét kellően biztosítsa s nem engedi meg azt, hogy egy ily fényes múltú egylet összebomoljék!!

A pénztár vizsgálatra kiküldött bizottság jelentésének a felolvasása után, e. pénztárnok Telegdy Mártonnak a fentartandók fentartása mellett a felmentmény megadatott, lelkiismeretes munkálkodásaiért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. n. k.

Műkedvelői előadás.

— 1886. január 6. —

„A bátorság győze!”

P. J.

Műkedvelő társulatunk 166-ik előadását tartotta Vizkereszt estéjén. Ohnet György „Vasgyáros” című színműve adatott elő, melyben a társulat majd minden tagja részt vett.

Már maga a vállalkozás: színre hozni egy ily nagyobb szabású művet, dicséretére válik a társulatnak; de méginkább azon fényes siker, melyet ez estén felmutatott. Ismerve a darabot, annak nehézségeit, várokozással mentünk ez estén Thalia csarnokába — és nemcsak teljes meglepéssel, a társulat iránti elismerésünk kifejezésével hagytuk azt el, de elhoztunk magunkkal egy érzelmét, s ez a műkedvelő társulat tagjai iránti nagyrabecsülésünk! Megvalljuk őszintén: ilyen eklatans sikert, ennyi művelézetet nem vártunk, tudva, hogy a darab hat-nyolc próbával kerül előndásra, s mindazáltal láttunk egy oly folyékony előadást, minőt tíz év alatt aligha láttak e falak, akár az egyes szereplőket, akár azt a pontos összejátszást s rendezést tekintjük is. A vizkereszt „Vasgyáros” méltó volt egy „jubiláris ünnepélyre”, — ám így is egy telt ház nyújtott tetszésnyilatkozataival a társulatnak koszorút, mely hogy a hervadhatlanok közé lesz helyezve biztosan hiszük. — A választmány tanulmányozása után kitűzte a művet előadásra; az volt a vélemény, hogy „nehéz — nehéz”; a művezetők kiadták a jelszót, hogy: „Bátorság győze!” — és „Szorgalom a siker anyja!” És ime, a műkedvelő társulat e szép, vállalkozásából dicsőkoszoruzottan tört meg!

A címszerepet (Derblay Fülöp) Faragó Sándor ur személyesítette, Claret, Beaulien marquiset Szathmáry Erzsi k. a. E két — par excellence — drámai alak, hű alakítóit találta meg, kikben meg volt szorgalom és tehetség szerepeiket a legfényesebb sikerrel oldani meg, s jeleneteik minden ízében fel-felcsilámlott az a szerepeik iránti szeretettel való lelkesedés, melyet az méltán meg is érdemelt. A színmű e két kitűnő vezérszerepe mellé sorakoztak, mint a tiszték a tiszt szemlén: teljes díszben, a mind egyig jellemalakok: — Beaulieu marquisné: Páskuj Anna k. a. kitűnő maskejával, méltósággal személyesítvén az öreg,

ment a borbélyhoz, hanem e műtétet otthon, önkezüleg végézte.

Miután pedig Katinka nagysám, kit a már leírt gyászos jelenet után ő kísért haza, rokonszenvérről biztosította: elhatározta, hogy Katinkáéknál „fest-vizitet” teszen.

Vasárnap szépen kicsipte magát.

Miután pedig János urban volt annyi philosophia, hogy az első benyomás fontos tendenciáját ismerte, elhatározta magában, hogy ma divatosan fog fészüklödni, jól megnőtt szakállát pedig, a körülmények magasztosságához méltóan a borbélynál fogja leberetváltatni.

Ilyen pedig egy volt a városban — Liliomfy ur személyében. De János urat ez épen nem ingatta meg elhatározásában, jámbor lelke nem is sejtette, hogy Liliomfy boszut liheg ellene.

Liliomfy nyugodtan szundikált a diványon, midőn a rémletes vetélytárs benyitott az ajtón.

— Jó napot kívánok!

— Jó napot! — szólt Liliomfy oly kikelt színű arcczal, mint a roszul festett karton kilenczszermosás után.

János ur egész phlegmatice belevágta magát egy karszékebe.

— Tessék megnyirni és megberetválni!

— Én önt? inkább — azaz —

János ur észre sem véve a közbe szólást, nyugodtan folytatá:

— Hát igaz biz' a. Mennyiért nyir meg? Mert az ilyen köklerek befonják az embert.

Liliomfy arcán a diadal fénye villant át s arcára pokoli kifejezés ült.

— A hajvágás husz krajczár.

— És a beretválás?

léről senki sem mondhatja ezt. Világosan, tisztán van előadva, egy kiváló képesség üdésével. Szépen, gyöngéden alakított történet. Váratlan fordulat, meglepetés, vagy bravour-részek, felesigazott hatások nincsenek benne, s ilyenekre Petelei talán nem is volna képes. Mégis hatalmába ejti érdeklődésünket. Szép mindvégig. Ez a legtalálhatóbb bírálatra. És finomságokban gazdagok a részletek. A lelkiállapot egy-egy változását gyors és kevés szó megérteti az olvasóval. A fordulatok, árnyalatok művésziek, s a hatás titka fölött nem egyszer kell gondolkoznunk, mikor érezzük azt, oly látszólagos könnyűséggel éri el a szerző. Az egész nagyon egyszerű történet hatása is ilyen írói egyéniségben lappangó titok. Hőse egy gyermeteg, naiv asszony, ki még most kezd álmodozni. A szülői háznál mostohája rosszul bánt vele s felesége lett egy öreg urnak, egy gazdag polgárnak, a ki pékmester volt, de most már nyugalomba vonul vissza és madarainak él. Mindenféle madarakat tart a kalitkában és csakugy szereti őket, mint legaranyosabb madárkáját, Ágnes. Egyszer nagy utra megy, a hegyek közé, madarakat fogdosni. Otthon hagyja a kalitkákat. Egy madár kiszabadul, a felesége is vergődni kezd a kalitkában. Ferencz uramnak legkedvesebb madara a muszka fülemile, s épen ez szabadul ki. De épen mikor ki akar szállni az ablakon, vissza üzi valaki. Egy csinos fiatal ember, a polgármester fia, Páli. Így találkoznak először, így ismerkednek meg. Páli egy kisvárosi dandy, mézes szavakkal, behizelkedő modorral. Ágnes egy nyárs-polgár felesége, a ki tündérmesékre, mesei lovagokra és ideális királyfiakra gondol. Páli először többször is beszélgetni. E találkozásokat mindig újabb és újabb színekkel festi le az író. Itt vannak azok a biztos kézzel rajzolt árnyalatok. A gyermek-asszony érzi, hogy boldog. A szerelem a maga természetességében fakad szívében. Páli kezdi látni biztos győzelmét. De még sem győzhet. A férj végre haza érkezik, éppen akkor, mikor Ágnes szívében a szerelem egy sebző tövist megteremtett. Egyszer, mikor Páli az utcán egy cifra hölgygel ment, nem akarta őt észre sem venni. A férj megtud mindent. Felesége zavara, a kérdezősködésre előtörő könyök felkölti gyanúját. Épen belép Páli is, még pedig egy levél következtében, melyet Ágnes írt neki. Az asszony oly naiv, hogy bevall mindent, de ilyen formán: „Az óvé akarok lenni és ő engem akar.“ Ferencz erre azt mondja: „Feleségül kér? Árva leány vagy, ez vettek el, és odaadlak.“ Páli felkaczag, még azt is mondja: jól kicsinálták, az asszony levelére jöttem ide.“ Ágnes megismeri, hogy kit szeretett. Pált pedig, a mint távozni akar, az udvaron várja Mátyás a hü péklegény, egy bolondos fiu, a ki rajong asszonyáért, a ki tanuja mindennek, s átszenvedi azokat. Rárohan Pálira, az arezát össze-vissza tépi. Elverik egymást, de mégis Mátyás a győztes. A bajt hozó fülemilét pedig kieresztik. Ez az elbeszélés magva. Nem új, de a levegőjében sok frissesség van, feldolgozása sokat ér. A történetben csak kevesen szerepelnek: az asszony, Páli és Mátyás, ez a hü és képzeldő nagy gyerek, a ki a szerzőnek szerencsés alkotása. Ferencz, a férj, a háttérben marad, de csak mint öreg ur szürke; az elbeszélésben neki is megvan adva az életszíne. A fülemile elbeszélő irodalmunk egyik szeretetreméltó köteté, mely a szerző nevét bizonyára széles körben fogja hangoztatni.

Végül nem mulaszthatjuk el ez alkalommal is t. olvasóközönségünk figyelmét az „Egyetemes Regénytár“-ra, ezen minden tekintetben pártolásra méltó vállalatra felhívni, mely izléses és díszes piros vászonkötésű kiállításban, pártatlan olcsó áron (minden egyes kötet ára 50 kr.) nyújtja a hazai és külföldi regény irodalom legkiválóbb termékeit s csakis ez utóbbi körülmények magyarázhatják meg e szép vállalatnak szinte bámulatra keltő s Magyarországon ily arányban eddig lehetetlennek képzelt terjedését.

Nyilttér.)

A „Phönix“ biztosító intézet t. vezérügynökségének Debreczenben.

A „Phönix“ biztosító társaságnál biztosított esárdaháti gazdasági épületeim között e hó 8-án tűz ütven ki, igen tetemes kárt szenvedtem. Ezen kárain bejelentés után azonnal önök vezérügynöksége részéről a legnagyobb gyorsasággal fölvetetvén, mai napon már a felszámolt kártalanítás is kezemhez jutott. Nem mulaszthatom el ezen gyors, előzékeny és minden tekintetben teljes méltánylatomat kiérdemelt eljárásért elismerésemet és köszönetemet nyilvánítani.

Pusztá-Kovácsi, 1886. márcz. 22.

kiváló tisztelettel

NADÁNYI MIKLÓS,
földbirtokos.

51.—1—1.

*) E rovat alatt közölttekért, nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések.

10,000 DARAB

alexandriai muskotály, rajnai és olasz rizling 2—3 éves gyökeres szőlő-vessző eladó — kinél? megmondja a kiadó-hivatal.

53.—1—1.

900—1886. telekkvi sz.

Arverési hirdetmény.

Az adókinestárnak özv. Puskás Simonné és gyermekei Puskás Dóka, Mária, Ilána, Gúfia, Irina, Nyikita, Filia és Juon elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 130 frt 68 kr. adóhátralék, ennek a kielégítésig járó 6% kamatai, 9 frt végrehajtási, 5 frt 10 kr. árverés kérésű és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejéül 1886. évi június hó 19-ike d. u. 2 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Hidvég község házához kiűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapíthatnak meg:

I. Elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is, végrehajtást szenvedő özv. Puskás Simonné és kiskoru gyermekeitől a hidvégi 73. tjkvben 83. sz. a. bejegyzett beltelkes ház a 842. 884. sz. a. külső földekkel együttesen 457 frt kikiáltási ár mellett.

II. Árverelni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár tizszázötötől készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét melybe a bánatpénz is beszámítandó, újabb 1 hónap alatt, mindenkor 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó-mint letétbivatalnál az újabb letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és a Hidvég községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyón, 1886. márczius 23-án.

DOBOLYI,
kir. járásbíró.

52.—1—1

Hirdetmény.

Sz.-Somlyón a „Bathory kör“-ben egy belső telek rajta levő több lakosztálylyal bíró házzal [a Jolbej Kristóf féle] örökáron azonnal eladó. Értesítést ad Jolbej József és alant írott

Tömösváry József.

47.—3—3.

Szilágymegye alispánjától.

3018—1886. k. ig. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Szilágymegye utain, a folyó évben teljesítendő fenntartási és építési munkálatoknak, vállalkozás útján való biztosítása céljából folyó hó 19-én d. e. 10 órakor Zilahon, a megye székházának tanácskozási termében, szó- és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett, verseny tárgyalás fog megtartatni.

A vállalat útján biztosítandó összes munkálatok értéke 27,217 frt 38 krt tesz, melyből 12,988 frt 16 kr esik fedanyag szállítása, 3948

frt 37 kr korlát építése, 1595 frt 50 kr új műtárgyak építése, végül 8411 frt 50 kr új utvonál építése, ezen földmunka, alapkővezés és fedanyaggal ellátás céljára.

Az ezekre vonatkozó tervek, költségvetések, előmérési és költség kiszámítások, általános és részletes föltételek, nálam — a hivatalos órákban — érdekeltek által megtekinthetők.

Ha az összes munkálatokra megbízható vállalkozó nem ajánlkozik: úgy azok részletenként és pedig: utszakaszonként vagy utnes-tersegenként is kifognak adatni.

Fölhivatnak vállalkozni szándékozők, hogy a fenn kitett napon és órában az általuk elvállalni szándékoltt munkálatok előirányzatának megfelelő 5% bánatpénzzel ellátva, személyesen jelenjenek meg; avagy jogérvényes írásbeli zárt ajánlataikat — megfelelő bánatpénz csatolása mellett hozzám a versenytárgyalás napja d. e. 10 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a későbbben beadottak nem fognak figyelembe vétetni.

Az írásbeli zárt ajánlatok elfogadásának feltételéül szükséges, hogy az ajánlat borítékán úgy az ajánlattevő neve és lakása, mint a fővállalni szándékoltt munkálat tárgya félre érthetlenül följegyezve legyen.

Zilah, 1886. április hó 1-én.

SZIKSZAI,
alispán.

48.—2—2.

Pályázati hirdetmény.

Szilágymegye vasutépítési alapító bizottságának határozata alapján a kiépíteni tervezett szilágysági helyiérdekű vasut részvénytársulatának Zilahon felállítandó központi irodájában f. évi május hó 1-étől kezdődőleg egyelőre az építés tartamára — egy — esetleg az ellenőri teendőkkel is megbízandó könyvvezető fogván alkalmaztatni, annak előre boesátása mellett, hogy ezen állomás az igazgató tanács jóváhagyásának reményébe évi 1000 frt fizetéssel fog díjaztatni s az alkalmazandó könyvvezetőtől az állam számviteltani vizsga letételének s a kettős könyvvezetésben való gyakorlottságának igazolása kívántatik, a már említett állomásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy sajátkezűleg írt, a fennebb jelzett képesítést, életkorukat, végzett tanulmányaikat és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal fölszerelt pályázati folyamodványaikat hozzám folyó hó 26-ik napjáig bezárólag adják be.

Zilah, 1886. április hó 6-án.

Az alapító bizottság megbízásából.

SZIKSZAI LAJOS,
alispán.

50.—1—1.

Parádi viz főraktár Szilágymegye részére.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy

„A parádi savanyú víz”

főraktárát Szilágymegye részére elvállaltam.

Az árakat a következő árban fogom számítani:

1 láda egy literes 40 üveg	9 frt 60 kr.
1 „ háromnegyed literes 50 üveg	9 frt 60 kr.
1 „ fél literes 60 üveg	7 frt 60 kr.
1 üveg egy li eres	— frt 24 kr.
1 üveg háromnegyed literes	— frt 19 kr.
1 üveg fél literes	— frt 12 kr.

Üres edényeket a következő árba veszem vissza:

1 láda egy literes és 3/4 literes üres üveggel együtt	2 frt — kr.
1 „ fél „ „ „	1 frt 60 kr.
1 literes üveget	— frt 04 kr.
Háromnegyed literes üveget	— frt 03 kr.
Fél literes üveget	— frt 02 kr.

Ugyanezen savanyu viz főraktáromban Zilahon t. Kovács László ur üzletében éppen ezen árban megszerezhetők.

Szilágy-Somlyón, 1886. ápril hó.

Mély tisztelettel:

Telegdy Márton.

49.—2—3.

Parádi viz főraktár Szilágymegye részére.

A szilágy-somlyói nyomda-részvénytársaság. 1886.